

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Ministerstwa Sprawiedliwości]. Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Ministerstwo Sprawiedliwości wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC. Niniejsze tłumaczenie nie jest dla Trybunału wiążące.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Translation already published on the official website of the Polish Ministry of Justice]. Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Ministry of Justice for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC. This translation does not bind the Court.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Traduction déjà publiée sur le site Internet officiel du Ministère de la Justice polonais]. L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour. La présente traduction ne lie pas la Cour.

Zestawienie – Prawo więźniów do głosowania

Maj 2012 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Prawo więźniów do głosowania

Scoppola przeciwko Włochom nr 3 (skarga nr 126/05) wyrok ostateczny Wielkiej Izby¹

22.05.2012 roku

Sprawa dotyczyła skargi pana Scoppoli, który zarzucił, że zakaz korzystania z praw publicznych, nałożony na niego w związku z karą dożywotnego pozbawienia wolności za zabójstwo, oznaczał trwałą utratę prawa do głosowania.

Brak naruszenia Artykułu 3 Protokołu nr 1 (prawo do wolnych wyborów) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Trybunał stwierdził w szczególności, że zgodnie z prawem włoskim tylko więźniowie skazani za niektóre przestępstwa przeciwko państwu lub wymiarowi sprawiedliwości albo skazani na karę co najmniej trzech lat pozbawienia wolności tracili prawo do głosowania. Nie istniał zatem środek rodzaju ogólnego, automatycznego, masowego, który doprowadził Trybunał do stwierdzenia naruszenia Artykułu 3 Protokołu nr 1 do Konwencji w wyroku **Hirst nr 2 przeciwko Zjednoczonemu Królestwu** (skarga nr 74025/01) z października 2005 roku (zobacz poniżej).

W związku z powyższym Trybunał podtrzymał stanowisko wyrażone w wyroku w sprawie **Hirst nr 2**, ponownie stwierdzając, że **ogólne, automatyczne i masowe odebranie prawa wyborczego wszystkim więźniom odbywającym kary, niezależnie od charakteru i powagi ich przestępstw, jest niezgodne z Artykułem 3 Protokołu nr 1 (prawo do wolnych wyborów)**. Jednakże zgodził się z argumentem wysuniętym przez rząd Zjednoczonego Królestwa, który został dopuszczony do złożenia opinii jako strona trzecia, że każde państwo ma **dużą swobodę co do tego, w jaki sposób reguluje zakaz**, zarówno w odniesieniu do rodzajów przestępstw, których popełnienie powoduje utratę prawa do głosowania, jak i odnośnie tego, czy odebranie prawa wyborczego powinno być orzeczone przez sędziego w konkretnej sprawie, czy powinno wynikać z ogólnego stosowania ustawy.

¹ Wyroki Wielkiej Izby są ostateczne (Artykuł 44 Konwencji). Wszystkie ostateczne wyroki są przekazywane do Komitetu Ministrów Rady Europy w celu wprowadzenia nadzoru na ich egzekucję. Dalsze informacje na temat procesu wprowadzania wyroków w życie można znaleźć na stronie: www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution.

[Informacja prasowa: Konsekwencje wyroku Wielkiej Izby w sprawie Scoppola nr 3 dla sprawy Greens i M.T. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu.](#)

Greens i M.T. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skargi nr 60041/08 i nr 60054/08) – ostateczny wyrok Izby

23.11.2010 roku

Sprawa dotyczyła dalszego braku dostosowania przepisów nakładających całkowity zakaz głosowania wyborach w krajowych i europejskich na więźniów pozbawionych wolności w Zjednoczonym Królestwie.

Naruszenie Artykułu 3 Protokołu nr 1 (prawo do wolnych wyborów)
Słuszne zadośćuczynienie: stwierdzenie naruszenia w sposób wystarczający; 5.000 euro tytułem kosztów i wydatków²

Trybunał stwierdził, że naruszenie nastąpiło z powodu braku egzekucji przez Zjednoczone Królestwo wyroku Wielkiej Izby w sprawie **Hirst nr 2**.

Wykonanie

Po otrzymaniu **2 500 podobnych skarg** Trybunał postanowił zastosować **procedurę wyroku pilotażowego**³ i wyznaczył rządowi Zjednoczonego Królestwa sześć miesięcy od dnia, w którym wyrok w sprawie **Greens i M.T.** stał się ostateczny, na przedstawienie wniosków legislacyjnych w celu doprowadzenia spornego prawa do zgodności z Konwencją. Trybunał postanowił również, że nie będzie badać innych podobnych spraw do czasu wprowadzenia nowego ustawodawstwa i zaproponował skreślenie wszystkich zarejestrowanych skarg tego rodzaju z listy spraw, do czasu gdy odpowiednie ustawodawstwo zostanie wprowadzone.

Ponieważ wyrok ten stał się ostateczny w dniu 11 kwietnia 2011 roku, termin dla brytyjskich władz do przedstawienia planu działania miał minąć 11 października 2011 roku. W dniu 30 sierpnia 2011 roku termin ten został jednak przedłużony do sześciu miesięcy od daty doręczenia wyroku w sprawie **Scoppola nr 3** (powyżej). Doręczenie wyroku w sprawie **Scoppola nr 3**, który stał się natychmiast ostateczny, oznacza, że **bieg okresu sześciu miesięcy, o którym mowa w sprawie Greens i M.T. rozpoczął się dnia 22 maja 2012 roku.**

Dotyczy decyzji w sprawie odebrania praw wyborczych podejmowanej przez sędziego

W sprawie [Frodl przeciwko Austrii \(skarga nr 20201/04, wyrok Izby z dnia 04.08.2010 roku\)](#) Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 3 Protokołu nr 1, w szczególności, ponieważ decyzja w sprawie odebrania praw wyborczych nie została podjęta przez sędziego. Skarżący był więźniem odbywającym w Austrii karę dożywotniego pozbawienia wolności za zabójstwo, który zgodnie z Ustawą o Wyborach do Zgromadzenia Narodowego – przewidującą, że osadzony odbywający karę pozbawienia wolności przez okres dłuższy niż jeden rok za przestępstwo popełnione umyślnie nie mógł głosować – został pozbawiony prawa wyborczego.

Jednakże zgodnie z wyrokiem Wielkiej Izby w sprawie **Scoppola nr 3 przeciwko Włochom**, podczas gdy interwencja sędziego, co do zasady, z wysokim prawdopodobieństwem gwarantowała proporcjonalność ograniczeń praw wyborczych osadzonych, takie ograniczenia nie byłyby konieczne stosowane w sposób automatyczny, ogólny i masowy tylko dlatego, że nie zostały orzeczone przez sędziego.

² Trybunał stwierdził jednak, że w kolejnych sprawach najprawdopodobniej uzna, że poniesienie takich kosztów prawnych nie było konieczne lub uzasadnione i nie zasądzi takiej kwoty.

³ Procedura wyroku pilotażowego została opracowana jako technika identyfikująca problemy strukturalne stanowiące podstawę powtarzających się spraw przeciwko wielu krajom i nakładająca na państwa zobowiązania w celu rozwiązania tych problemów.

Hirst nr 2 przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 74025/01) – wyrok Wielkiej Izby

6.10.2005 roku

Dotyczyła powszechnego zakazu wykonywania prawa do głosowania przez osadzonych

Trybunał stwierdził, że skarżącemu, pozbawionemu wolności w 1980 (zwolniony w 1994), zostało – na podstawie Artykułu 3 ustawy o Reprezentacji Narodu z 1983 roku - w danym czasie i ze względu na status więźnia, automatycznie i masowo ograniczone prawo do głosowania.

[Naruszenie Artykułu 3 Protokołu nr 1 \(prawo do wolnych wyborów\)](#)

[Słuszne zadośćuczynienie: 23.200 euro \(EUR\) z tytułu kosztów i wydatków](#)

Trybunał stwierdził w szczególności, że "podczas orzekania sądy karne nie odwoływały się do utraty praw wyborczych i nie było oczywiste, że istnieje bezpośredni związek pomiędzy faktami sprawy a utratą prawa do głosowania".

Wykonanie

Dnia 07 kwietnia 2006 roku władze brytyjskie przedstawiły Komitetowi Ministrów (KM) Rady Europy **plan działania** w celu wykonania wyroku. Władze zobowiązały się do przeprowadzenia **dwustopniowego procesu konsultacji**, by wszcząć w Parlamencie procedurę wprowadzenia niezbędnych reform.

Od tamtej pory nie została przeprowadzona reforma prawna. W **grudniu 2009 roku** KM przyjął [rezolucję tymczasową](#), w której wyraził poważne zaniepokojenie znacznym opóźnieniem w realizacji wyroku i wezwał władze Zjednoczonego Królestwa do szybkiego podjęcia niezbędnych środków.

W decyzji z czerwca 2011 roku dotyczącej przedmiotowej sprawy KM zauważył między innymi, że wyrok w sprawie **Greens i M.T.** (powyżej) stał się ostateczny, a władze Zjednoczonego Królestwa muszą do dnia 11 października 2011 roku przedstawić propozycje legislacyjne w celu uchwalenia prawa wyborczego zgodnego z wyrokami Trybunału w sprawach **Hirst nr 2** oraz **Greens i M.T.** stosownie do harmonogramu określonego przez Komitet Ministrów.

W dniu 30 sierpnia 2011 roku Trybunał uwzględnił wniosek władz Zjednoczonego Królestwa, aby przedłużyć ten termin do sześciu miesięcy od doręczenia wyroku Wielkiej Izby w sprawie **Scoppola nr 3**. Doręczenie wyroku w sprawie **Scoppola nr 3**, który stał się ostateczny natychmiast, oznacza, że **bieg okresu sześciu miesięcy rozpoczął się dnia 22 maja 2012 roku.**
